

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วยที่กำหนดขึ้นใหม่

นำเสนอเมื่อ : 10 เม.ย. 2563

สถานี
ก.ค.ศ.หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่กำหนดขึ้นใหม่

สภานี ก.ค.ศ.

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคล เข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย

สวัสดีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้อ่านทุกท่าน วันนี้สำนักงาน ก.ค.ศ. มีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ **หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่กำหนดขึ้นใหม่** มานำเสนอ

ภายหลังจากการประชุมคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ครั้งที่ 3/2563 เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2563 ที่ผ่านมาก็มีประเด็นสำคัญที่ผู้ติดตามข่าวสารหลายท่านกังวลใจและตั้งข้อสังเกตในเรื่องของ **หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่กำหนดขึ้นใหม่** ว่าจะมีขั้นตอน หรือวิธีการสอบแข่งขันฯ ในรูปแบบใด

ก่อนอื่นต้องอธิบายถึงแนวคิดและที่มาที่ไปในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันฯ ตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่กำหนดใหม่นี้ให้ได้เข้าใจกันมากยิ่งขึ้นก่อน เนื่องจากหลักเกณฑ์นี้เป็นการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย (ว 5/2561) ซึ่งเดิมได้กำหนดวิธีการสอบแข่งขันแบ่งออกเป็น 3 ภาค คือ ภาค ก และ ภาค ข ที่ใช้วิธีการสอบข้อเขียน ส่วนภาค ค ใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์ แต่วิธีการนี้มีข้อจำกัดที่สำคัญ เช่น สถานศึกษาไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่สถานศึกษา ไม่มีการวัดทักษะในการสอน รวมถึงไม่ได้มีการวัดทักษะด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และทักษะด้านดิจิทัล ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในยุคปัจจุบันที่ “ครู” จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ได้

ประเด็นต่อมาก็คือ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562 ระบุให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้กำกับของฝ่ายบริหาร ปรับระบบการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท โดยนำหลักสูตรการสอบและเกณฑ์การตัดสินการสอบผ่านการสอบภาค ก ตามแนวทางของสำนักงาน ก.พ. มาปรับใช้เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรการสอบและการตัดสินการสอบผ่าน ซึ่งนั้นก็รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ด้วย ดังนั้น สำนักงาน ก.ค.ศ. จึงต้องดำเนินการปรับระบบการสอบบรรจุครูผู้ช่วยให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี และเพื่อให้สอดคล้องกับการที่คุรุสภากำหนดให้มีการสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันฯ ตำแหน่งครูผู้ช่วย ใหม่ นี้ จึงได้วางแนวทางการสอบ ภาค ข ให้เป็นไปตามแนวทางตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาด้วย

นอกจากนี้ สำนักงาน ก.ค.ศ. ยังได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการคัดเลือกครูของประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอของงานวิจัย หน่วยงาน ภาควิชาของภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ พบว่า การทดสอบการปฏิบัติการสอน และการให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการคัดเลือกครู เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการคัดเลือกครูที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมที่จะทำการสอนได้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา จากแนวคิดดังกล่าว ก.ค.ศ. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันฯ ตำแหน่งครูผู้ช่วย ออกเป็น 3 ภาค ดังนี้

ภาค ก ความรู้ความสามารถทั่วไป

ทดสอบเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทักษะภาษาอังกฤษ ความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก) ของสำนักงาน ก.พ.

ภาค ข มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

ทดสอบเกี่ยวกับมาตรฐานความรู้ทั่วไปในการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน (วิชาเอก) ความรอบรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

ภาค ค ประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง วิชาชีพ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

โดยประเมินจากคุณลักษณะส่วนบุคคล (สัมภาษณ์) การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (เพิ่มสะสมผลงานเกี่ยวกับประวัติการศึกษา/ผลงานในวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา/การเข้าถึงชุมชนและมีจิตอาสา) และความสามารถด้านการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการคัดเลือกครูที่เป็นสากล โดยในการประเมินความสามารถด้านการสอน มีหัวข้อในการประเมิน ดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบและการวางแผนการจัดการเรียนรู้
2. ทักษะและวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสาขาวิชาและบริบทของชั้นเรียน
3. ทักษะการใช้คำถามและการตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้เรียน
4. การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

วิธีการดำเนินการสอบ

1. ส่วนราชการกำหนดวัน เวลา ในการสอบ ภาค ก และภาค ข
2. กศจ. ประกาศรับสมัครจำแนกตำแหน่งว่างตามสาขาวิชาเอก
3. ส่วนราชการบริหารจัดการเกี่ยวกับการออกสอบ ภาค ก ภาค ข และกำหนดตัวชี้วัดการประเมินภาค ค ซึ่งต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินและวิธีการให้คะแนนแบบรูบริก (Scoring Rubric)
4. กศจ. จัดสอบ ภาค ก และ ภาค ข
5. กศจ. ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน ภาค ค โดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย โดยมีบัญชีผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน ภาค ค นี้ จะมีอายุบัญชี 2 ปี
6. กศจ. กำหนดวัน เวลา ในการประเมิน ภาค ค และเรียกผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน ภาค ค มาเข้ารับการประเมินตามสาขาวิชาเอกที่ประกาศรับสมัคร จำนวน 5 เท่าของตำแหน่งว่าง ตามลำดับที่ตามประกาศ
7. ให้ผู้ที่ได้รับการเรียกตัวตามข้อ 6 มาเลือกโรงเรียนที่จะเข้ารับการประเมิน ภาค ค
8. คณะกรรมการที่ กศจ. ตั้ง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษามอบหมายครูที่เชี่ยวชาญการสอนในประเภทวิชา หรือกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอกนั้น ศึกษาวิเคราะห์ หรือผู้ทรงคุณวุฒินอกสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ หรือความเชี่ยวชาญในประเภทวิชา หรือกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอกนั้น ดำเนินการประเมินภาค ค จำแนกเป็นรายชื่อโรงเรียน โดยให้ประเมินตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ส่วนราชการกำหนด และประเมิน ณ สถานที่ที่ กศจ.กำหนด
9. กศจ. นำคะแนนภาค ค มารวมกับคะแนน ภาค ก และ ภาค ข และประกาศขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ โดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย เป็นรายชื่อโรงเรียนในแต่ละสาขาวิชาเอก
10. ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ได้ประกาศไว้ตามข้อ 9 โดยอนุมัติ กศจ. และให้บรรจุและแต่งตั้งให้ครบตามจำนวนตำแหน่งว่างที่ประกาศรับสมัคร เมื่อบรรจุ ครบแล้ว บัญชีที่ประกาศตามข้อ 9 เป็นอันยกเลิก

หมายเหตุ

ผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมินภาค ค ซึ่งอยู่ในลำดับที่ที่ถูกเรียกให้เข้ารับการประเมิน แต่ไม่ประสงค์จะเข้ารับการประเมิน หรือผู้ที่เข้ารับการประเมินแล้วแต่ไม่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ก็ยังคงมีสิทธิในการขึ้นบัญชีผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมินภาค ค ในลำดับที่เดิมของ กศจ. นั้นต่อไป และมีสิทธิเข้ารับการประเมินภาค ค ไปจนกว่าจะมีการยกเลิกการขึ้นบัญชี ซึ่งจะทำให้ ผู้สอบแข่งขันมีโอกาสที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นครูผู้ช่วยมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ในแต่ละขั้นตอนของการสอบและการประเมิน ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ ซึ่งจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ว่า ระบบใหม่นี้จะเป็นระบบการบริหารจัดการสอบแข่งขันที่สามารถส่งมอบครุดี มีองค์ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและมีทักษะในการสอน ให้กับผู้เรียนและสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักเกณฑ์ และวิธีการฯ ที่กำหนดใหม่นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สถานศึกษาได้ครูที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่เหมาะสมที่จะไปทำการสอนในบริบทของสถานศึกษาและชุมชน
2. ผู้สอบแข่งขันมีข้อมูลของสถานศึกษาและผู้เรียนที่ตนประสงค์จะไปบรรจุและแต่งตั้งเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และได้รับโอกาสที่จะบรรจุและแต่งตั้งในสถานศึกษาตามความประสงค์ได้มากขึ้น
3. ครูและสถานศึกษามีพันธะสัญญา (commitment) ในการปฏิบัติงานร่วมกันตั้งแต่ต้น ครูมีความมุ่งมั่นปฏิบัติงานที่สถานศึกษา อาจช่วยลดปัญหาการขอย้ายออกนอกพื้นที่
4. เป็นการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลให้กับสถานศึกษาเตรียมพร้อมรองรับการเป็นนิติบุคคล
5. รองรับระบบการสอบภาค ก ของ ก.พ. ตามมติคณะรัฐมนตรี และการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของคุรุสภา ซึ่งจะเป็นการลดภาระงบประมาณในการสอบแข่งขันในอนาคต

สำนักงาน ก.ค.ศ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลายท่านจะได้คลายความกังวลใจ และเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันฯ ตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่กำหนดใหม่นี้มากยิ่งขึ้น

ดร.อัมพร พิษะสา
เลขาธิการ ก.ค.ศ.

